KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2022/756

af 30. september 2021

om foranstaltningerne SA.32014, SA.32015, SA.32016 (2011/C) (ex 2011/NN) gennemført af Italien og regionen Sardinien til fordel for Saremar

(meddelt under nummer C(2021) 6990)

(Kun den italienske version er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til i overensstemmelse med nævnte artikler ([1]) at fremsætte bemærkninger, under hensyntagen til disse bemærkninger og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Den 6. august 1999 besluttede Kommissionen at indlede proceduren efter artikel 108, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«) i forbindelse med støtte udbetalt på grundlag af de oprindelige kontrakter om offentlige tjenesteydelser (»de oprindelige aftaler«) til de seks virksomheder, som på det tidspunkt udgjorde Tirrenia-koncernen ([2]).

(2) I undersøgelsesfasen anmodede de italienske myndigheder om, at sagen vedrørende Tirrenia-koncernen blev opdelt, således at en endelig afgørelse vedrørende kun Tirrenia di Navigazione (»Tirrenia«) kunne prioriteres. Denne anmodning var motiveret af de italienske myndigheders plan om at privatisere koncernen, herunder først Tirrenia, og deres hensigt om at fremskynde processen i forhold til denne virksomhed.

(3) Kommissionen imødekom de italienske myndigheders anmodning og afsluttede med Kommissionens beslutning 2001/851/EF ([3]) den procedure, som var indledt vedrørende den støtte, der var tildelt Tirrenia. Støtte blev erklæret forenelig med forbehold af visse forpligtelser fra de italienske myndigheders side.

(4) Ved Kommissionens beslutning 2005/163/EF ([4]) (»beslutningen fra 2004«) erklærede Kommissionen den støtte, som var ydet til andre virksomheder i Tirrenia-koncernen end Tirrenia ([5]), for delvist forenelig med det indre marked, delvist forenelig med forbehold af opfyldelsen af visse forpligtelser fra de italienske myndigheders side og delvist uforenelig med det indre marked. Beslutningen fra 2004 var baseret på regnskabsoplysninger, der dækkede perioden fra 1992 til 2001, og indeholdt betingelser til at sikre, at støtten var forenelig i hele gyldighedsperioden for de oprindelige aftaler (dvs. indtil 2008).

(5) Ved dom af 4. marts 2009 i sag T-265/04, T-292/04 og T-504/04 ([6]) annullerede Retten beslutningen fra 2004.

([1]) EUT C 28 af 1.2.2012, s. 18, og EUT C 84 af 22.3.2013, s. 58.

([2]) EFT C 306 af 23.10.1999, s. 2. Den forhenværende Tirrenia-koncern bestod af virksomhederne Tirrenia di Navigazione S.p.A., Adriatica S.p.A., Caremar — Campania Regionale Maritima S.p.A., Saremar — Sardegna Regionale Marittima S.p.A., Siremar — Sicilia Regionale Marittima S.p.A. og Toremar — Toscana Regionale Marittima S.p.A.

([3]) Kommissionens beslutning 2001/851/EF af 21. juni 2001 om Italiens statsstøtte til fordel for rederiselskabet Tirrenia di Navigazione (EFT L 318 af 4.12.2001, s. 9).

([4]) Kommissionens beslutning 2005/163/EF af 16. marts 2004 om Italiens statsstøtte til fordel for rederierne Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar og Toremar (Tirrenia-koncernen) (EUT L 53 af 26.2.2005, s. 29).

([5]) Navnlig Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar og Toremar.

([6]) Rettens dom af 4. marts 2009, Tirrenia di Navigazione mod Kommissionen, forenede sager T-265/04, T-292/04 og T-504/04, ECLI:EU:T:2009:48.

(6) Den 5. oktober 2011 indledte Kommissionen ved Kommissionens afgørelse C(2011) 6961 (herefter »afgørelsen fra 2011«) ([7]) den formelle undersøgelsesprocedure med hensyn til en række foranstaltninger, som Italien havde vedtaget til fordel for virksomhederne i det tidligere Tirrenia-rederi. Undersøgelsen omfattede bl.a. de kompensationer, der var ydet Sardegna Regionale Marittima (»Saremar«) for driften af en række færgeruter fra 1. januar 2009, og en række andre foranstaltninger til fordel for denne virksomhed.

(7) Afgørelsen fra 2011 blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til de undersøgte foranstaltninger.

(8) Den 7. november 2012 udvidede Kommissionen undersøgelsesproceduren til bl.a. at omfatte visse støtteforanstaltninger, der var ydet Saremar af regionen Sardinien. Kommissionen vedtog en ændret udgave ([8]) af denne afgørelse den 19. december 2012 (Kommissionens afgørelse C(2012) 9452, herefter »afgørelsen fra 2012«).

(9) Afgørelsen fra 2012 blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* ([9]). Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til de undersøgte foranstaltninger.

(10) Ved brev af 14. maj 2013 anmodede regionen Sardinien Kommissionen om at adskille foranstaltningerne vedrørende Saremar fra den formelle undersøgelsesprocedure, der blev indledt ved afgørelserne af 2011 og 2012, og prioritere disse foranstaltninger, navnlig i betragtning af den forestående privatisering af virksomheden.

(11) Kommissionen imødekom de sardinske myndigheders anmodning og afsluttede ved Kommissionens afgørelse (EU) 2018/261 ([10]) (»afgørelsen fra 2014«) den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende visse foranstaltninger, som regionen Sardinien havde ydet til fordel for Saremar. Af de fem foranstaltninger, der blev vedtaget af regionen Sardinien til fordel for Saremar, blev fire vurderet i afgørelsen fra 2014 med undtagelse af projektet »Bonus Sardo — Vacanza« (jf. betragtning 29 i nærværende afgørelse).

(12) Spanien og regionen Sardinien anlagde annullationssøgsmål vedrørende afgørelsen fra 2014 ved Retten. Retten afviste disse søgsmål ved sine domme af 6. april 2017 i sagerne T-219/14 ([11]) og T-220/14 ([12]). Hverken Saremar eller regionen Sardinien har klaget over disse domme, som nu er endelige.

(13) Ved afgørelse (EU) 2020/1411 ([13]) afsluttede Kommissionen undersøgelsen vedrørende virksomhederne i Tirrenia-koncernen, men ikke Tirrenia, for perioden 1992-2008. Kommissionen konkluderede, at den tildelte støtte til levering af cabotagesejladstjenester udgjorde eksisterende støtte, mens støtten til levering af internationale søtransporttjenester var forenelig med rammebestemmelserne fra 2011 for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (»SGEI«) (»SGEI-rammebestemmelserne fra 2011«) ([14]).

(14) Ved afgørelse (EU) 2020/1412 ([15]) afsluttede Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende foranstaltningerne til fordel for Tirrenia og dets køber, CIN, for perioden 2009-2020.

([7]) EUT C 28 af 1.2.2012, s. 18.
([8]) Alle ændringerne vedrørte foranstaltninger til fordel for Saremar.
([9]) EUT C 84 af 22.3.2013, s. 58.
([10]) Kommissionens afgørelse (EU) 2018/261 af 22. januar 2014 vedrørende foranstaltningerne SA.32014 (2011/C), SA.32015 (2011/C) og SA.32016 (2011/C) gennemført af regionen Sardinien til fordel for Saremar (meddelt under nummer C(2013) 9101) (EUT L 49 af 22.2.2018, s. 22).
([11]) Sag T-219/14, Regione autonoma della Sardegna mod Europa-Kommissionen, ECLI:EU:T:2017:266.
([12]) Sag T-220/14, Saremar mod Europa-Kommissionen, ECLI:EU:T:2017:267.
([13]) Kommissionens afgørelse (EU) 2020/1411 af 2. marts 2020 om Italiens statsstøtte C 64/99 (ex NN 68/99) til fordel for rederierne Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar og Toremar (Tirrenia-koncernen) (EUT L 332 af 12.10.2020, s. 1).
([14]) Meddelelse fra Kommissionen: Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 15).
([15]) Kommissionens afgørelse (EU) 2020/1412 af 2. marts 2020 vedrørende foranstaltningerne SA.32014, SA.32015 og SA.32016 (11/C) (ex 11/NN) gennemført af Italien til fordel for Tirrenia di Navigazione og dets køber, Compagnia Italiana di Navigazione (EUT L 332 af 12.10.2020, s. 45).

(15) Ved sin afgørelse (EU) 2021/4268 ([16]) og (EU) 2021/4271 ([17]) afsluttede Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende foranstaltningerne til fordel for Siremar og Toremar og deres købere, for perioden 2009 og frem.

(16) Denne afgørelse vedrører kun foranstaltninger til fordel for Saremar, der er udpeget i afgørelsen fra 2011 og afgørelsen fra 2012, og som ikke var omfattet af afgørelsen fra 2014, jf. betragtning 28 og 29. Kommissionen vil behandle alle de resterende foranstaltninger, der er omfattet af afgørelsen fra 2011 og afgørelsen fra 2012, under sagsnumrene SA.32014, SA.32015 og SA.32016 i særskilte afgørelser. Alle disse resterende foranstaltninger vedrører navnlig de øvrige virksomheder i den tidligere Tirrenia-koncern (dvs. Caremar og Laziomar).

2. **BAGGRUND OG BESKRIVELSE AF DE FORANSTALTNINGER, DER ER GENSTAND FOR UNDERSØGELSE**

2.1. **Baggrund**

2.1.1. *De oprindelige aftaler*

(17) Tirrenia-koncernen var oprindeligt ejet af den italienske stat gennem virksomheden Finanziaria per i Settori Industriale e dei Servizi S.p.A. (»Fintecna«) ([18]) og omfattede seks virksomheder: Tirrenia, Adriatica, Caremar, Saremar, Siremar og Toremar. Disse virksomheder leverede søtransporttjenester i henhold til særskilte kontrakter om levering af offentlige tjenesteydelser indgået med den italienske stat i 1991, som var gældende i 20 år i perioden fra januar 1989 til december 2008. Fintecna ejede 100 % af aktiekapitalen i Tirrenia. Tirrenia var eneejer af Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar og Toremar (samlet kaldet »de regionale virksomheder«). Adriatica, som tidligere drev en række ruter mellem Italien og Albanien, Kroatien, Grækenland og Montenegro, blev fusioneret med Tirrenia i 2004.

(18) Disse oprindelige aftaler havde til formål at sikre, at et stort antal søtransporttjenester var regelmæssige og pålidelige, hvoraf de fleste forbandt det italienske fastland med Sicilien, Sardinien og andre mindre italienske øer. Med henblik herpå ydede den italienske stat økonomisk støtte i form af tilskud, der blev betalt direkte til hver af virksomhederne i Tirrenia-koncernen.

(19) Saremar drev visse rent lokale cabotageruter mellem Sardinien og øerne mod nordøst og sydvest samt en international forbindelse til Korsika i henhold til den oprindelige aftale med staten.

2.1.2. *Forlængelsen af de oprindelige aftaler*

(20) De oprindelige aftaler, herunder den, der fandt anvendelse på Saremar, blev forlænget tre gange.

(21) For det første fastsatte artikel 26 i lovdekret nr. 207 af 30. december 2008, som blev omsat til lov nr. 14 af 27. februar 2009, en forlængelse af de oprindelige aftaler, som oprindeligt skulle udløbe den 31. december 2008, til den 31. december 2009.

(22) For det andet blev det ved artikel 19b i lovdekret nr. 135 af 25. september 2009 (»lovdekret 135/2009«), som blev omsat til lov nr. 166 af 20. november 2009 (»loven af 2009«), bestemt, at aktiebeholdningen i de regionale virksomheder (bortset fra Siremar) med henblik på privatiseringen af Tirrenia-koncernen ville blive overdraget af moderselskabet Tirrenia som følger:

a) Caremar til regionen Campanien. Efterfølgende overførte regionen Campanien driften af transportforbindelserne til Pontino-øhavet til regionen Lazio (hvorved Laziomar blev etableret) ([19]).

b) Saremar til regionen Sardinien

([16]) Endnu ikke offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*.
([17]) Endnu ikke offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*.
([18]) Fintecna er fuldt ejet af det italienske økonomi- og finansministerium og er specialiseret i håndtering af aktiebeholdnings- og privatiseringsprocesser samt håndtering af projekter vedrørende rationalisering og omstrukturering af virksomheder, der befinder sig i industrielle, finansielle eller organisatoriske vanskeligheder.
([19]) Denne overdragelse blev formaliseret den 1. juni 2011.

c) Toremar til regionen Toscana.

(23) I henhold til loven af 2009 skulle der indgås nye aftaler mellem den italienske stat og Tirrenia og Siremar inden den 31. december 2009. De regionale tjenester ville ligeledes blive omfattet af nye kontrakter om offentlige tjenesteydelser, der skulle indgås mellem Saremar, Toremar og Caremar og de regionale myndigheder inden den 31. december 2009 (Sardinien og Toscana) og inden den 28. februar 2010 (Campanien og Lazio). De nye konventioner eller kontrakter om offentlige tjenesteydelser ville i fællesskab blive sendt i udbud af virksomhederne selv. De nye ejere af hver af disse virksomheder ville derefter underskrive den pågældende aftale eller offentlige tjenesteydelseskontrakt ([20]).

(24) I denne forbindelse blev de oprindelige aftaler (herunder aftalen vedrørende Saremar) forlænget fra den 1. januar 2010 til den 30. september 2010 ved loven af 2009.

(25) Endelig blev der ved lov nr. 163 af 1. oktober 2010, som omsatte lovdekret nr. 125 af 5. august 2010 (»loven af 2010«), fastlagt en yderligere forlængelse af de oprindelige aftaler (herunder aftalen vedrørende Saremar) fra den 1. oktober 2010 og indtil afslutningen af privatiseringen af Tirrenia og Siremar.

2.1.3. *Gennemførelsen af afgørelsen fra 2014*

(26) Ved afgørelsen fra 2014 erklærede Kommissionen, at to støtteforanstaltninger til fordel for Saremar var uforenelige med det indre marked, mens to andre foranstaltninger ikke udgjorde statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF. I denne forbindelse krævede Kommissionen tilbagebetaling af:

a) 10 mio. EUR i kompensation, der blev udbetalt til Saremar for driften af yderligere to ruter mellem Sardinien og fastlandet

b) en planlagt rekapitalisering på 6 099 961 EUR (hvoraf 824 309,69 EUR allerede var blevet udbetalt til Saremar).

(27) Italien har gennemført afgørelsen fra 2014, selv om visse procedurer stadig verserer på tidspunktet for vedtagelsen af nærværende afgørelse. Det gælder især:

a) Ved brev af 10. april 2015 meddelte de italienske myndigheder, at Tribunale di Cagliari den 15. januar 2015 havde besluttet, at Saremar ville blive omfattet af *concordato preventivo*-proceduren. Formålet med proceduren var at sælge alle Saremars aktiver og fyldestgøre kreditorerne, hvor Saremars forretningsaktiviteter skulle ophøre efter en bestemt dato (oprindeligt fastsat til den 31. december 2015). Statsstøttefordringerne var blevet registreret med en passende rangorden og omfattede tilbagebetalingsrenter på 11 131 231,60 EUR, der var påløbet indtil den 1. juli 2014. Sidstnævnte er den dato, hvor Saremar anmodede om at være omfattet af *concordato preventivo*-proceduren, som i henhold til italiensk ret standser påløb af renter ([21]).

b) Ved brev af 28. oktober 2015 meddelte de italienske myndigheder Kommissionen, at salget af Saremars skibe og overdragelsen af Saremars forpligtelser til offentlig tjenesteydelse skulle udbydes særskilt. De fremsendte ligeledes det dekret, der blev udstedt af Tribunale di Cagliari den 22. juli 2015, og som validerede *concordato preventivo* (den såkaldte »o*mologazione*«), og meddelte Kommissionen, at der var modtaget otte interessetilkendegivelser vedrørende Saremars skibe. Ved brev af 21. januar 2016 bekræftede de italienske myndigheder, at Saremar kun ville fortsætte driften indtil den 31. marts 2016. De oplyste også, at Saremars skibe var blevet solgt til virksomheden Delcoservizi Srl (herefter »Delcoservizi«), idet den faktiske overdragelse skulle finde sted den 30. april 2016, at proceduren for tildeling af kontrakten om offentlige tjenesteydelser stadig var i gang, og at der var modtaget to interessetilkendegivelser.

c) Ved brev af 19. maj 2016 meddelte de italienske myndigheder, at kontrakten om offentlige tjenesteydelser var blevet tildelt Delcomar Srl (»Delcomar«). Den 31. marts 2016 indstillede Saremar derfor driften af alle søtransportruter, og siden den 1. april 2016 har Delcomar drevet den offentlige tjenesteydelse. De italienske myndigheder oplyste også Kommissionen om, at Sardiniens regionalråd efter overdragelsen af Saremars aktiver, som også havde fundet sted den 31. marts 2016, traf afgørelse om likvidation af Saremar ved beslutning nr. 24/23 af 22. april 2016. I denne afgørelse bemærkede regionalrådet, at eftersom Saremar havde indstillet alle sine aktiviteter den 31. marts 2016, havde virksomheden ikke længere et formål, og det skulle derfor likvideres, og regionen udpegede en ny likvidator.

([20]) Artikel 19b, stk. 10, i lovdekret 135/2009.

([21]) Se punkt 130 og 133 i Kommissionens meddelelse om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte, C 247/1 af 23.7.2019.

d) Ved brev af 20. juli 2016 meddelte de italienske myndigheder Kommissionen, at der på grundlag af de midler, der var modtaget fra likvidationen af Saremars aktiver og listen over anmeldte krav, kun kunne overføres 4 452 226,42 EUR til statsstøttefordringerne (ca. 40 % af de skyldige beløb). Desuden bekræftede de, at Saremar afskedigede alt sit personale, at virksomheden ville blive slettet fra selskabsregistret, når dens likvidation var afsluttet, og at der ikke var nogen forbindelse af nogen art mellem sælgeren (Saremar) og køberen (Delcoservizi) af aktiverne. Endelig fremlagde de italienske myndigheder ved brev af 17. juli 2017 dokumentation for, at likvidatorerne for Saremar havde betalt 4 452 226,42 EUR til regionen.

2.2. **Foranstaltninger, der var omfattet af afgørelserne fra 2011 og 2012**

(28) Følgende foranstaltninger er blevet vurderet som led i den formelle undersøgelsesprocedure, der blev indledt ved afgørelserne fra 2011 og 2012:

1) kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse under forlængelsen af de oprindelige aftaler (foranstaltning 1)

2) ulovlig forlængelse af redningsstøtte til Tirrenia og Siremar (foranstaltning 2)

3) privatiseringen af virksomhederne i den forhenværende Tirrenia-koncern ([22]) (foranstaltning 3)

4) kompensation betalt for driften af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse under de fremtidige aftaler/kontrakter om offentlige tjenesteydelser (foranstaltning 4)

5) fortrinsretten ved allokering af kajpladser (foranstaltning 5)

6) de foranstaltninger, der er fastsat ved loven af 2010 (foranstaltning 6)

7) fem yderligere tiltag vedtaget af regionen Sardinien til fordel for Saremar (foranstaltning 7).

(29) Ved sin afgørelse fra 2014 afsluttede Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende fire af de fem foranstaltninger, som regionen Sardinien havde vedtaget til fordel for Saremar, der er benævnt som foranstaltning 7 ovenfor. Den drog imidlertid ingen konklusion om en femte foranstaltning: »Bonus Sardo — Vacanza«-projektet ([23]). For Saremars vedkommende har Kommissionen derfor endnu ikke taget stilling til foreneligheden af foranstaltning 1, 3, 4, 5, 6 og »Bonus Sardo — Vacanza«-projektet med det indre marked.

3. **LIKVIDATION AF STØTTEMODTAGEREN OG MANGLENDE ØKONOMISK KONTINUITET**

(30) Kommissionen minder om, at Kommissionens ordning med forudgående kontrol af nye støtteforanstaltninger, jf. artikel 108, stk. 3, i TEUF, har til formål at undgå, at der ydes støtte, der er uforenelig med det indre marked ([24]). Med hensyn til tilbagebetaling af uforenelig støtte fremgår det af Domstolens faste praksis, at Kommissionens beføjelse til at pålægge medlemsstaterne at tilbagebetale støtte, som Kommissionen anser for uforenelig med det indre marked, har til formål at fjerne den konkurrenceforvridning, der er forårsaget af den konkurrencefordel, som støttemodtageren har nydt godt af, og således genoprette den situation, der forelå, før støtten blev udbetalt ([25]). Hvis en virksomhed ikke kan tilbagebetale støtten, kræver gennemførelsen af tilbagebetalingen, at den pågældende medlemsstat fremkalder afvikling af virksomheden ([26]), dvs. at den ophører med sine aktiviteter og afhænder sine aktiver på markedsvilkår.

(31) Med andre ord er det primære formål med statsstøttekontrollen at forhindre tildeling af uforenelig statsstøtte. Hvis konkurrencen på det indre marked dermed fordrejes som følge af udbetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte, skal det derfor sikres, at den situation, der gik forud for denne konkurrenceforvridning, genoprettes gennem likvidation af støttemodtageren, om nødvendigt.

([22]) Dette omfatter CIN's udskudte betaling af en del af købsprisen for erhvervelsen af forretningsdelen Tirrenia og en række påståede yderligere støtteforanstaltninger i forbindelse med privatiseringen af forretningsdelen Siremar (f.eks. modgaranti og kapitalforhøjelse fra staten til CdI).

([23]) Det fremgik af afgørelsen fra 2014, at dette projekt ville blive vurderet i en særskilt afgørelse.

([24]) Domstolens dom af 3. marts 2020, Vodafone Magyarország, C-75/18, ECLI:EU:C:2020:139, præmis 19.

([25]) Domstolens dom af 11. december 2012, Kommissionen mod Spanien (Magefesa II), C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, præmis 105.

([26]) Domstolens dom af 17. januar 2018, Kommissionen mod Grækenland (United Textiles), C-363/16, ECLI:EU:C:2018:12, præmis 36.

(32) På denne baggrund bemærker Kommissionen, at de verserende foranstaltninger angivet i betragtning 28 og 29 henviser enten til Saremar, der nu er under likvidation (foranstaltning 1 og »Bonus Sardo — Vacanza«), Saremars efterfølgere efter dets privatisering (foranstaltning 3 og 4) eller begge (foranstaltning 5 og 6). Privatiseringen af Saremar fandt imidlertid ikke sted som beskrevet og foreløbigt vurderet i betragtning 149 og 150, 238-246, 305 og 306 i afgørelsen fra 2012. I stedet blev Saremar likvideret, og dets aktiver og kontrakten om offentlig tjenesteydelse blev udbudt ved særskilte udbud.

(33) I henhold til italiensk ret ([27]) sælges en virksomheds aktiver, når der indledes likvidation heraf, og provenuet fra salget overføres til kreditorerne i henhold til rangordningen af deres fordringer i listen over anmeldte krav. På denne baggrund skal Kommissionen først fastslå, om det stadig tjener noget formål at fortsætte undersøgelsen af Saremar. Hvis dette ikke er tilfældet, skal den afgøre, om der kan være økonomisk kontinuitet mellem Saremar og andre virksomheder på grundlag af Domstolens retspraksis.

(34) Med hensyn til Saremar bemærker Kommissionen for det første, at Saremar den 15. januar 2015 efter afgørelsen fra 2014 indledte *concordato preventivo*, og at der blev udpeget en likvidator. I henhold til italiensk ret er *concordato preventivo* en procedure, der normalt har til formål at sikre videreførelse af forretningsaktiviteter. Kommissionen bemærker imidlertid, at virksomheden i dette tilfælde blev optaget i en *concordato preventivo con cessione dei beni*, dvs. en likvidationsprocedure, der var aftalt med kreditorerne, med henblik på salg af virksomhedens aktiver og indstilling af dens aktiviteter med kun en midlertidig videreførelse af aktiviteterne. Denne procedure overvåges af en dommer, som skal godkende aftalen mellem kreditorerne. I denne sag bemærker Kommissionen, at Tribunale di Cagliari den 22. juli 2015 godkendte aftalen mellem Saremars kreditorer med videreførelse af aktiviteterne indtil den 31. december 2015 (jf. betragtning 27). Kommissionen mener derfor, at den valgte procedure allerede indebar, at Saremar ville forlade markedet i slutningen af proceduren.

(35) Kommissionen bemærker således, at Saremar indstillede alle sine økonomiske aktiviteter den 31. marts 2016 (jf. betragtning 27), herunder sine færgeforbindelser på ruter, der drives på grundlag af en kontrakt om offentlige tjenesteydelser. Kontrakten om offentlige tjenesteydelser blev herefter overdraget til Delcomar. Parallelt hermed blev dets skibe solgt til virksomheden Delcoservizi. Efter salget af Saremars aktiver traf regionalrådet på Sardinien den 22. april 2016 afgørelse om likvidation af Saremar ved afgørelse nr. 24/23.

(36) Italien gennemførte desuden afgørelsen fra 2014 korrekt, om end med en forsinkelse. Statsstøttefordringerne på 10 824 309,69 EUR inklusive tilbagebetalingsrenter blev behørigt registreret i listen over anmeldte krav for virksomheden. Af dette beløb kunne kun ca. 4,4 mio. EUR udbetales til Italien efter salget af Saremars aktiver. Da insolvensbehandlingen af Saremar imidlertid førte til virksomhedens likvidation, og den ikke længere driver virksomhed ([28]), afsluttede Kommissionen tilbagebetalingsproceduren midlertidigt ved brev af 13. september 2017, der blev sendt til Italien.

(37) På baggrund af ovenstående bemærker Kommissionen, at Saremar ikke har drevet nogen økonomisk aktivitet i over fem år, at dets aktiver er blevet solgt, at dets medarbejdere er blevet afskediget, og at det vil blive slettet fra selskabsregistret, når likvidationsproceduren er afsluttet. Enhver mulig konkurrenceforvridning eller påvirkning af samhandelen af de i betragtning 28 og 29 omhandlede foranstaltninger ophørte, da Saremar indstillede sine aktiviteter. Desuden blev tilbagebetalingsfordringer fra afgørelsen fra 2014 allerede delvist opfyldt (for ca. 40 % af det skyldige beløb henvises til betragtning 27 og 36).

(38) På denne baggrund bemærker Kommissionen, at begge formål med statsstøttekontrollen og ovennævnte tilbagebetaling — dvs. at forhindre tildeling af uforenelig statsstøtte og sikre genopretning af situationen forud for konkurrenceforvridningen som følge af statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked — allerede er opfyldt. Saremar er nemlig ikke længere en økonomisk aktør, der er aktiv på markedet, og virksomheden er allerede under likvidation, og statsstøttefordringer kan kun delvist efterkommes efter salget af Saremars aktiver på grund af utilstrækkelige midler. Derfor tjener fortsættelsen af undersøgelsen vedrørende Saremar ikke noget formål.

([27]) Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 267, som ændret (den såkaldte »*Legge Fallimentare*«).

([28]) Jf. punkt 129 i Kommissionens meddelelse om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte, C 247/1 af 23.7.2019.

(39) Med hensyn til spørgsmålet om potentiel økonomisk kontinuitet mellem Saremar og dets efterfølgere kan følgende faktorer ifølge retspraksis tages i betragtning: overførslens genstand (aktiver og passiver, personalets forbliven, bundlede aktiver osv.), overførslens pris, identiteten af den overtagende virksomheds og den oprindelige virksomheds aktionærer eller ejere, tidspunktet for overførslen (efter undersøgelsens iværksættelse, procedurens iværksættelse eller den endelige beslutning) og transaktionens økonomiske følgerigtighed ([29]).

(40) På denne baggrund bemærker Kommissionen, at den som led i tilbagebetalingsproceduren for gennemførelsen af afgørelsen fra 2014 allerede har vurderet, om forpligtelsen til at tilbagebetale støtten ydet til Saremar bør udvides til at omfatte andre virksomheder, som støttemodtagerens aktiver eller aktiviteter kan være blevet overført til. I forbindelse med denne tilbagebetalingsprocedure accepterede Kommissionen, at tilbagebetalingsforpligtelsen udelukkende ville være rettet mod Saremar, idet den udelukkede, at der forelå økonomisk kontinuitet med Delcomar eller Delcoservizi (herefter samlet kaldet »efterfølgerne«), af følgende grunde:

a) Driften af færgeforbindelser på ruter på grundlag af en kontrakt om offentlige tjenesteydelser og skibene blev tildelt gennem to særskilte, gennemsigtige, offentlige og ikke-diskriminerende udbud.

b) Saremars arbejdsstyrke blev afskediget og kun delvist genansat af efterfølgerne ([30]).

c) Efterfølgerne er private operatører, mens Saremar ejes 100 % af regionen Sardinien, hvorfor der ikke kunne etableres nogen forbindelse mellem sælgeren og køberen af aktiverne.

d) De beslutninger om investering eller bud, der træffes af efterfølgerne, er markedsbeslutninger.

(41) Siden den foreløbige afslutning af tilbagebetalingssagen er Kommissionen ikke kommet i besiddelse af oplysninger, der ændrer dens holdning til dette spørgsmål. På grundlag af de foreliggende oplysninger kan det derfor udelukkes, at der er økonomisk kontinuitet mellem Saremar og enten Delcomar eller Delcoservizi eller begge. Kommissionen vil stadig følge op på likvidationen af Saremar, indtil det slettes fra handelsregistret. Kun dette vil gøre det muligt at afslutte tilbagebetalingsproceduren endeligt i forbindelse med afgørelsen af 2014 ([31]).

(42) I betragtning af likvidationen af Saremar og den manglende økonomiske kontinuitet med dets efterfølgere tjener den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende de endnu ikke gennemførte foranstaltninger til fordel for Saremar eller dets efterfølgere — der blev indledt i henhold til artikel 108, stk. 2, første afsnit, i TEUF — ikke længere noget formål.

(43) Denne afgørelse berører eller foregriber ikke andre spørgsmål, der er omfattet af afgørelserne fra 2011 og 2012 ([32]), eller som Kommissionen underrettes om af interesserede parter i løbet af den undersøgelse, der blev indledt ved disse afgørelser.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den procedure, der blev indledt den 5. oktober 2011 i henhold til artikel 108, stk. 2, første afsnit, i TEUF og forlænget den 19. december 2012 vedrørende Saremar og dens efterfølgere, afsluttes hermed.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Den Italienske Republik.

([29]) Sag T-121/15, Fortischem a.s. mod Kommissionen, ECLI:EU:T:2019:684, præmis 208.
([30]) På grundlag af de oplysninger, som Kommissionen råder over, ville mindre end 20 % af Saremars arbejdsstyrke være blevet genansat af Delcomar.
([31]) Jf. punkt 136-140 i Kommissionens meddelelse om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte, C 247/1 af 23.7.2019.
([32]) Se betragtning 6 og 8 til denne afgørelse.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. september 2021.

På Kommissionens vegne
Margrethe VESTAGER
Medlem af Kommissionen